

ŚLĄSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY

40 – 074 Katowice ul. Raciborska 39 skrytka pocztowa 591

wsse.katowice@pis.gov.pl

<http://wssekatowice.pis.gov.pl/>

Katowice, dnia 15.12.2020 r.

NS-NZ.9022.23.11.2020

OPINIA SANITARNA

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 59 z późn. zm.), art. 54 ust. 1 i art. 58 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2020 r. poz. 283 z późn. zm.), po rozpatrzeniu wniosku Zarządu Województwa Śląskiego, ul. Ligonía 46, 40-037 Katowice z dnia 27.11.2020 r., znak: RR-RCAS.072.4.2.2020,

Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny

o p i n i u j e p o z y t y w n i e

w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych projekt dokumentu pn.: „Regionalna Polityka Rewitalizacji Województwa Śląskiego” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

UZASADNIENIE

Zarząd Województwa Śląskiego wystąpił z wnioskiem z dnia 27.11.2020 r., znak: RR-RCAS.072.4.2.2020 o zaopiniowanie projektu dokumentu pn.: „Regionalna Polityka Rewitalizacji Województwa Śląskiego” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Regionalna Polityka Rewitalizacji Województwa Śląskiego wpisuje się w zapisy dokumentów krajowych, takich jak: Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, Program dla Śląska, Krajowa Polityka Miejska oraz jest spójna z polityką Unii Europejskiej na lata 2021-2027. Zapisy przedstawionego dokumentu dedykowane są gminom miejskim oraz miejsko-wiejskim. Zasady i kierunek rozwoju gmin wiejskich wskazane zostały w Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Województwa Śląskiego do roku 2030.

Kluczowe wyzwania związane z zagadnieniem rewitalizacji terenów zdegradowanych zostały wskazane w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” natomiast niniejszy dokument ma na celu uszczegółowić działania i sposób rozwiązania problemów związanych z rewitalizacją. Celem generalnym regionalnej polityki rewitalizacji jest wsparcie procesów inkluzji społecznej, aktywizacji mieszkańców regionu oraz podniesienie warunków ich życia przy wykorzystaniu narzędzi rozwoju przedsiębiorczości, poprawy jakości środowiska oraz dostosowania przestrzeni życia do potrzeb mieszkańców. Cel generalny będzie operacjonalizowany poprzez pięć celów operacyjnych i działania zapisane w każdym z nich:

- Cel operacyjny C1 – wysoka funkcjonalność i jakość przestrzeni publicznych oraz mieszkalnictwa;

- Cel operacyjny C2 - wzrost kompetencji społecznych i aktywności mieszkańców oraz ich udziału w życiu społeczności lokalnych, miast i regionu;
- Cel operacyjny C3 - poprawa konkurencyjności gospodarki regionalnej i lokalnej na obszarach oraz terenach zdegradowanych;
- Cel operacyjny C4 - zagospodarowanie obiektów i terenów zdegradowanych;
- Cel operacyjny C5 - poprawa jakości środowiska na terenach zdegradowanych.

Rewitalizacja w województwie śląskim realizowana na terenach zamieszkałych i poza nimi powinna służyć rozwojowi społecznemu i gospodarczemu oraz obejmować działania bezpośrednio skierowane na pobudzenie i wspieranie grup problemowych. Generalnymi zasadami, którymi powinno się kierować przy realizacji projektów w ramach Regionalnej Polityki Rewitalizacji Województwa Śląskiego są:

- zachowanie zabytkowych układów śródmiejskich z możliwie dużą implementacją funkcji usługowych;
- transformacja dzielnic mieszkaniowych w kierunku rehabilitacji części zabudowy, ograniczenia niskiej emisji, częściowych wyburzeń oraz nowych inwestycji;
- likwidacja barier przestrzennych i funkcjonalnych oraz rozwiązywanie konfliktów społecznych;
- zwiększanie udziału terenów zielonych i ich integracja, ochrona lasów, zachowanie walorów przyrodniczych;
- zwiększanie retencyjności na obszarach miejskich poprzez redukcję powierzchni nieprzepuszczalnych, zwiększanie udziału terenów biologicznie czynnych oraz rozwój zielono-błękitnej infrastruktury;
- kierowanie uwagi na przestrzenie śródmiejskie jako potencjalne miejsca zatrudnienia głównie w sektorze usług.

Działania o charakterze rewitalizacyjnym mają w głównej mierze charakter lokalny i właśnie ten szczebel odpowiada za inicjowanie tego typu działań oraz ich wdrożenie. Rola samorządu województwa, w tym zakresie koncentruje się na działaniach koordynacyjnych oraz wspierających. Do kluczowych zasad leżących u podstaw w realizacji polityki rewitalizacji określonej w przedmiotowym dokumencie zaliczyć należy zasady określone w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”, w tym w szczególności zasadę:

- partnerstwa i współpracy,
- subsydiarności,
- koncentracji terytorialnej i tematycznej,
- intensywności wsparcia,
- spójności,
- elastyczności,
- warunkowości,
- zrównoważonego rozwoju,
- zrównoważonego inwestowania,
- przezorności (ostrożności),
- prewencji (zapobiegania).

Działania wynikające z Regionalnej Polityki Rewitalizacji Województwa Śląskiego mogą być finansowane m.in. z:

- środków własnych jednostek samorządu terytorialnego województwa śląskiego;
- środków pochodzących z budżetu państwa;
- środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (m.in. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, mechanizmu sprawiedliwej transformacji oraz inne inicjatywy KE związane z transformacją regionów pogórnich);

- innych źródeł zagranicznych (m.in. Norweski Mechanizm Finansowy, Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego);
- funduszy pochodzących z międzynarodowych instytucji takich jak np. Europejski Bank Inwestycyjny, Bank Światowy;
- funduszy prywatnych.

Prowadzenie działań rewitalizacyjnych wymaga regularnego monitorowania postępów prac i dokonywania oceny ich kompleksowości oraz skuteczności. Właściwy dobór wskaźników oraz częstotliwość ich weryfikacji są niezbędne dla zapewnienia możliwości dokładnej analizy zachodzących zmian, wczesnego wykrywania nieprawidłowości oraz właściwego reagowania na nie. System monitoringu Regionalnej Polityki Rewitalizacji Województwa Śląskiego będzie opierał się przede wszystkim o analizę wskaźnikową. Wykorzystywane w tym celu będą ogólnodostępne dane statystyczne, które według potrzeb mogą być uzupełniane dodatkowymi badaniami. Uzupełnieniem prowadzonej analizy wskaźnikowej będzie ocena realizacji projektów ujętych w dokumencie Regionalnej Polityki Rewitalizacji Województwa Śląskiego. Przedmiotowe analizy będą dokonywane w cyklu rocznym. Ocena wyników monitoringu będzie podstawą do podejmowania decyzji o kontynuacji realizacji zapisów dokumentu i ich ewentualnej modyfikacji. Odpowiedzialność za przeprowadzanie oceny skuteczności wdrażania Regionalnej Polityki Rewitalizacji Województwa Śląskiego spoczywać będzie na Zarządzie Województwa Śląskiego.

Jak wynika z przedłożonej prognozy oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu, opracowanej 18 listopada 2020 r. przez Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska z Katowic, projekt Polityki w dużym stopniu uwzględnia problematykę zrównoważonego rozwoju oraz środowiska i jego ochrony. Jednak zdaniem autorów prognozy, rekomenduje się uzupełnienie lub zmianę treści w niektórych obszarach ocenianego dokumentu:

- uzupełnienie diagnozy stanu środowiska o zagadnienia dotyczące stanu jakościowego i ilościowego wód podziemnych, odpadów przemysłowych, form ochrony przyrody, terenów zieleni miejskiej,
- uzupełnienie analizy SWOT o uwarunkowania związane z niską jakością środowiska na obszarach zdegradowanych,
- uzupełnienie diagnozy specyficznej i analizy SWOT o zagadnienia dotyczące składowisk niebezpiecznych odpadów przemysłowych zlokalizowanych w województwie śląskim, w szczególności składowisk historycznych po zlikwidowanych zakładach przemysłowych oraz zagrożeń, jakie stwarzają dla zdrowia ludzi i stanu środowiska,
- uzupełnienie diagnozy specyficznej o problematykę ochrony zabytków dziedzictwa industrialnego oraz ochrony bio- i georóżnorodności, z uwzględnieniem form ochrony przyrody ustanowionych na obszarach poprzemysłowych,
- rozważenie możliwości poszerzenia wskaźników delimitacji obszarów interwencji o wskaźnik powierzchni terenów zdegradowanych (poprzemysłowych, pokolejowych lub powojaskowych),
- uzupełnienie kierunków działań dla realizacji celu C1. Wysoka funkcjonalność i jakość przestrzeni publicznych oraz mieszkalnictwa o działania nastawione na likwidację niskiej emisji, rozwój i modernizację infrastruktury ochrony środowiska oraz poprawę warunków mieszkaniowych, a zwłaszcza stanu technicznego budynków mieszkalnych i standardu mieszkań,
- zmianę brzmienia kierunku 4.3. na następujące: „4.3. Zagospodarowanie obiektów i terenów poprzemysłowych na cele gospodarcze, kulturowe, turystyczne i społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony zabytków dziedzictwa przemysłowego”,

- wprowadzenie następujących wskaźników dla poprawy oceny skutków środowiskowych wdrażania zapisów Polityki:
 - dla celu C1 – „Powierzchnia zrewitalizowanych terenów publicznych” lub/i „Powierzchnia terenów zielonych”,
 - dla celu C1 – „Zmiana jakości wód podziemnych (% udział punktów pomiarowych o słabym stanie chemicznym (klasy IV-V) w stosunku do ogólnej liczby badanych punktów)” i „Zmiana jakości wód powierzchniowych (% JCWP o stanie złym w stosunku do ogólnej liczby badanych JCWP)”,
 - dla celu C2 – „Liczba zarejestrowanych bezrobotnych”,
 - dla celu C5 – „Powierzchnia terenów zrekultywowanych na cele środowiskowe”, „Liczba budynków, w których przeprowadzono termomodernizację”.

Po przeanalizowaniu załączonego projektu dokumentu pn.: „Regionalna Polityka Rewitalizacji Województwa Śląskiego” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i rekomendacjami w niej zawartymi opiniuję pozytywnie przedłożony dokument.

Otrzymuje:

Zarząd Województwa Śląskiego - 40-037 Katowice, ul. Ligonia 46